

Студијски програм: Међународне студије, модул: Глобалне и стратешке студије и Међународна политика
Назив предмета: Велике силе и међународни поредак
Наставник/наставници: проф. др Драган Р. Симић; доц. др Стеван Недељковић; сарадник МА Немања Пурић
Статус предмета: обавезни на модулу Глобалне и стратешке студије
Број ЕСПБ: 6
Услов: /
<p>Циљ предмета</p> <p>Циљ је да се студенти упознају са појмом, конститутивним елементима и процесом изградње међународног поретка кроз историју, разумеју обрасце и особености, као и промене и трајност, у стварању међународних поредака и односима међу великим силама, распознају различите стратегије великих сила – историјске и савремене - у посезању за светском моћи, спознају распоред моћи међу великим силама у данашњем међународном поретку, уче стратешки контекст и стратешке правце великих сила данашњице и разумеју зашто државници великих сила у временски истоветном тренутку доносе различите одлуке.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Слушаоци овог предмета ће стећи специјализована и продубљена знања у области историјата односа међу великим силама и конститутивних елемената међународног поретка. Након положеног испита, студенти ће бити у стању да самостално спроведу истраживање у области историје и савремених односа међу великим силама, критички промишљају, аргументовано дискутују и анализирају процес стварања међународног поретка и обрасце односа међу великим силама, успешно пореде спољне и безбедносне политике великих сила и идентификују кључне детерминанте односа међу великим силама у будућности.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Појам и различита схватања поретка у међународним односима; Конститутивни елементи поретка: моћ и легитимитет; "Европско чудо": успон Европе и Мир у Агзбургу; Схватање поретка у исламском свету; Схватање поретка у азијским цивилизацијама; Вестфалски мир и рађање међународног поретка; Европа од Мира у Утрехту до Француске револуције: поредак у равнотежи?; "Сто година мира": од Бечког конгреса до Великог рата; Конференција мира у Паризу и поредак између два светска рата; Три приступа миру и поретку: Рузвелт, Черчил и Стаљин; Рађање либералног поретка после Другог светског рата; Топљење "хладноратовских глечера" и преображај међународног поретка (1989-1991); Крај униполарног тренутка: рашивање либералног међународног поретка и "успон осталих"; Русија, Кина и крај америчке премоћи?; Будућност међународног поретка.</p> <p><i>Практична настава</i></p> <p>Практична настава ће се изводити кроз продубљене дискусије о обрасцима и особеностима, као и променама и трајности, у стварању међународних поредака и односима међу великим силама. На тај начин ће се студенти опскрбити знањима потребним за разумевање савремене збиље, као вештинама успешне комуникације и аргументоване расправе у академском окружењу. Кроз студије случаја, студенти ће демонстрирати способност да примене стечена знања из историје међународних односа на сложени међународни контекст, као и да критички промишљају о идејама великих мислилаца и практичара међународних односа.</p>
<p>Литература</p> <p><i>Обавезна</i></p> <p>Драган Р. Симић, <i>Светска политика</i>, Факултет политичких наука и Чигоја штампа, Београд, 2009, стр. 42-51, 68-84, 106-132; Драган Р. Симић, <i>Поредак света</i>, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 1999, стр. 21-74, 223-285; Драган Р. Симић, <i>Расправа о поретку</i>, Завод за уџбенике, Београд, 2012, стр. 287-313; Драган Р. Симић, "Измењени глобални статешки контекст у другој деценији 21. столећа", у: Драган Р. Симић, Дејан Миленковић, Драган Живојиновић, (Ур), <i>Европа за мене</i>, Универзитет у Београду – Факултет политичких наука, Чигоја штампа, Београд, 2018, стр. 87-93; Џон Миршајмер, <i>Трагедија политике великих сила</i>, Удружење за студије САД у Србији и Чигоја штампа, Београд, 2017, стр. 233-266, 273-290, 303-340,</p>

425-488; Хенри Кисинџер, *Дипломатија*, Клуб плус, Београд, 2008, стр. 40-79, 138-165, 226-243, 326-348; 352-370; 438-461; 530-551; 678-713; Charles W. Kegley and Gregory A. Raymond, *Great Powers and World Order: Patterns and Prospects*, SAGE Publications, London, 2021, pp. 2-19, 95-121, 163-179; John G. Ikenberry, *After Victory: Institutions, Strategic Restraint & the Rebuilding of Order After Major Wars (2nd edition)*, Princeton University Press, Princeton, 2019, pp. 3-49, 215-256; John G. Ikenberry, *A World Safe for Democracy: Liberal Internationalism and the Crises of Global Order*, Yale University Press, New Haven, 2020, pp. 255-311; Ричард Хас, *Свет у нереду: америчка спољна политика и криза старог поретка*, ЦИРСД, Београд, 2017, стр. 219-249, 281-301.

Додатна

Хенри Кисинџер, *Светски поредак*, ЦИД, Подгорица, 2015; Џон Миршајмер, *Велика заблуда: либерални снови и међународна реалност*, ЦИРСД, Београд, 2019; Hal Brands, Francis J. Gavin, (Eds), *Covid -19 and World Order: The Future of Conflict, Competition and Cooperation*, Johns Hopkins University Press, Baltimore, 2020; Fareed Zakaria, *Ten Lessons for a Post-Pandemic World*, W. W. Norton & Company, New York, 2020; Paul Gordon Lauren, Gordon A. Craig, and Alexander L. George, *Force and Statecraft: Diplomatic Challenges of our time*, Oxford University Press, New York, 2020, Sixth Edition; Alexander Cooley and Daniel Nexon, *Exit from Hegemony: the Unraveling of the American Global Order*, Oxford University Press, New York, 2020; Patrick Porter, *The False Promise of Liberal Order: Nostalgia, Delusion and the Rise of Trump*, Polity, London, 2020; Kyle M. Lascurettes, *Orders of Exclusion: Great Powers and the Strategic Sources of Foundational rules in International Relations*, Oxford University Press, New York, 2020; Graham Allison, *Destined for War: Can America and China Escape Thucydides Trap*, Houghton Mifflin Harcourt, Boston and New York, 2017; Џозеф Нај, *Будућност моћи*, Архипелаг, Београд, 2012; Пол Кенеди, *Успон и пад великих сила*, Службени лист СРЈ, ЦИД, Подгорица, 1999; Фарид Закарија, *Постамерички свет*, Хеликс, Смедерево, 2009; John G. Ikenberry, (Ed), *Power, Order, and Change in World Politics*, Cambridge University Press, Cambridge, UK, 2014; Philip Bobbitt, *The Shield of Achilles: War, Peace and Course of History*, Penguin Books, New York, 2003; Amitav Acharya, *Constructing Global Order: Agency and Change in World Politics*, Cambridge University Press, Cambridge, UK, 2018; Mary Elise Sarrote, *1989: The Struggle to create Post-Cold War Europe*, Princeton University Press, Princeton, 2009; Jakub J. Grygiel, A. Wess Mitchel, *The Unquiet Frontier – Rising Rivals, Vulnerable Allies and Crisis of American Power*, Princeton University Press, Princeton, New Jersey, 2016; Niall Ferguson, *The Square and the Tower: Networks, hierarchies and the Struggle for Global Power*, Penguin, London, 2017; Доминик Мојси, *Геополитика емоција: како култура страха, понижења и наде утиче на обликовање света*, ЦЛЮО, Београд, 2012; Gideon Rachman, *Zero Sum World: Politics, Power and Prosperity after the Crash*, Atlantic Books, London, 2010; Gideon Rachman, *Easternization: Asia's Rise and American Decline*, Random House, New York, 2018; Hedley Bull, *The Anarchical Society: Study of Order in World Politics*, Palgrave Macmillan, London, 2012, Fourth Edition.

Број часова активне наставе	Теоријска настава: 30	Практична настава: 15+15 (СИР)
------------------------------------	------------------------------	---------------------------------------

Методe извођења наставе
 Предавања;
 Вежбе;
 Дискусије;
 Студије случаја.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	40
практична настава	20	усмени испит	
колоквијум-и		
семинар-и	30		